

KORRALDUS

.....11.2016 nr 1-3/16/.....

Kihnu Vallavalitsusele vee erikasutusloa andmine ning keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

I. ASJAOLUD

Kihnu Vallavalitsus (äriregistrikood 75003967, edaspidi ka *taotleja*) esitas 26.08.2016 kirjaga nr 9-1.2/204 Keskkonnaametile vee erikasutusloa taotluse (edaspidi *taotlus*). Taotlus saabus ja registreeriti Keskkonnaametis 29.08.2016 nr 14-6/16/674. Vee erikasutusluba taotletakse Sigatsuaru lautrikoha ümberehitamiseks sadamaks. Sigatsuaru sadamasse ehitatakse uus kai, mille kaijoone pikkuseks on ca 216 meetrit, muulid pikkusega ca 10 m ja slipp. Kai konstruktsioon koosneb puitvaiadest, mis süvistatakse pinnasesse. Puitvaiade alused nõlvad tehakse pinnasest ning kaetakse tasanduskillustiku ja gabioonidega. Veesõidukite veeskamise slipp on 4 m laiune. Slipp on monteeritavatest raudbetoonplaatidest. Monteeritavad raudbetoonplaadid kinnitatakse merepõhja ankrutega. Mahuliselt paigutatakse veekogu põhja ca 1400 m³ materjale (pinnast ja tahkeid aineid). Vee erikasutuse piirkonna koordinaadid on:

- a) X=6 445 999,1; Y=500 097,0
- b) X=6 445 963,8; Y=500 087,6
- c) X=6 445 919,5; Y=500 107,9
- d) X=6 445 928,8; Y=500 128,1
- e) X=6 445 947,0; Y=500 119,7
- f) X=6 445 961,9; Y=500 151,9
- g) X=6 445 961,7; Y=500 157,6
- h) X=6 446 007,5; Y=500 136,5

Veeseaduse § 8 lg 2 p 6 kohaselt on vee erikasutusluba vajalik, kui toimub veekogu, mille veepeegli pindala on üks hektar või suurem, süvendamine või sellise veekogu põhja pinnase paigaldamine ja p 7 kohaselt, kui uputatakse tahkeid aineid veekogusse. Veeseaduse § 9 lg 5 tulenevalt annab vee erikasutusloa Keskkonnaamet. Keskkonnaamet hindas vastavalt keskkonnaministri 26.03.2002 määrusele nr 18 “Vee erikasutusloa ja ajutise vee erikasutusloa andmise, muutmise ja kehtetuks tunnistamise kord, loa taotlemiseks vajalike materjalide loetelu ja loa vormid” (edaspidi *määrus nr 18*) esitatud andmeid ning need vastavad nõuetele.

II. KAALUTLUSED

Vastavalt haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) § 56 lõikele 3 tuleb kaalutlusõiguse alusel antud haldusakti põhjenduses märkida kaalutlused, millest haldusorgan on haldusakti andmisel lähtunud. Keskkonnaamet teeb vee erikasutusloa andmise otsuse lähtudes taotluses esitatud

informatsioonist, eelhindangust keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kohta ning vee kasutamist ja kaitset sätestavatest õigusaktidest.

2.1 Taotluse avalikustamine ja seisukohtade ärakuulamine

Veeseaduse § 9¹ lg 1 kohaselt avaldab vee erikasutusloa andja vee erikasutusloa taotluse saamisest alates 21 päeva jooksul pärast vee erikasutusloa taotluse menetlusse võtmist sellekohase teate ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Teade vee erikasutusloa taotlemise kohta avalikustati 31.08.2016, st tähtaegselt ning ettepanekuid ja vastuväiteid vee erikasutusloa taotluse avalikustamise käigus ei laekunud.

2.2 Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kaalumine

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi nimetatud *KeHJS*) § 3 p 1 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju.

KeHJS § 6 lg 2 p 18 ja lõigete 2², 3 ja 3¹, § 11 lõigete 2 ja 4 ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 “Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” (edaspidi nimetatud *KMH määrus*) § 11 p 7 kohaselt peab otsustaja andma hinnangu selle kohta, kas Taotleja poolt kavandatava tegevusega võib eeldatavalt kaasneda oluline keskkonnamõju või mitte ning otsustama keskkonnamõju hindamise (edaspidi *KMH*) algatamise või algatamata jätmise üle. KeHJS § 9 kohaselt on otsustaja tegevusloa andja, vastavalt veeseaduse § 9 lõikele 5 annab vee erikasutusloa Keskkonnaamet. Seega on Keskkonnaamet otsustajaks KeHJS tähenduses.

KeHJS § 6 lõigete 2² ja 3¹ kohaselt otsustatakse KMH vajalikkus lähtudes KeHJS § 6 lg 3 kohase eelhindangu tulemusest (vt lisa 1). Keskkonnaameti hinnangul puudub kavandataval tegevusel oluline keskkonnamõju, mistõttu KMH algatamine ei ole vajalik järgmistel põhjustel:

- kavandatav tegevus ei mõjuta kaitsealasid, kaitstavate liikide elupaikasid ega Natura 2000 võrgustiku alasid juhul kui vee erikasutusega seotud töid ei tehta lindude pesitsusperioodil 01.04 – 31.07;
- eelhindamise tulemusena selgus, et taotletava tegevuse tulemusel ei teki olulist mõju veekeskkonnale sh merepõhja elustikule ja kalastikule juhul kui töid tehakse väljapool kalade kudeaega;
- eelhindamise tulemusena selgus, et taotletav tegevus ei ületata piirmäärasid müra, õhusaastatuse ja vibratsiooni osas;
- eelhindamise tulemusena selgus olulise kumulatiivse mõju puudumine;
- seega puudub kavandataval tegevusel eeldatavalt oluline keskkonnamõju.

2.3 Eelnõu avalikustamine ja seisukohtade ärakuulamine

Vastavalt HMS § 48 lõikele 1 pannakse õigusakti eelnõu koos seletuskirjaga avalikkusele tutvumiseks välja, tagades avalikkusele nimetatud dokumentidega tutvumise võimaluse vähemalt kuni ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtaja lõpuni. Samuti sätestab KeHJS § 6 lg 3¹ kohustuse küsida KMH algatamise vajalikkuse üle otsustamisel asjaomaste asutuste seisukohta eelhindangu eelnõule. Vastavalt HMS § 49 lõikele 2 ei või ettepanekute ja vastuväidete esitamiseks tähtaeg olla lühem, kui kaks nädalat väljapaneku algusest arvates. Keskkonnaamet teavitab vee erikasutusloa andmisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ...10.2016 ning edastas eelnõu vastavalt HMS § 49 lõikele 3 ka taotluse esitajale.

Eelnõuga oli võimalik tutvuda kahe nädala jooksul alates teate ilmumisest Ametlikes Teadaannetes.

2.4 Loa nõuete seadmine

Vastavalt veeseaduse § 9 lg 2 p-dele 9 ja 11 ning tulenevalt eelhinnangust ja taotluses esitatud andmetest kehtestatakse vee erikasutusloas tööde minimaalsema negatiivse keskkonnamõju saavutamiseks järgmised meetmed ja tingimused:

- 1) Vee erikasutusega seotud tööde tegemist tuleb vältida tugevate tuultega (üle 15 m/s), et vältida õnnetusriske ja heljumi kandumist laiemale merealale.
- 2) Vee erikasutusega seotud tööde tegemine on keelatud lindude pesitsusajal ja kalade kudeajal 01. aprillist kuni 31. juulini.

2.5 Täiendav teave

- 1) Tööde käigus tekkivatest muudatustest informeerida Keskkonnaametit koheselt.
- 2) Vee erikasutusluba ei anna õigust ehitamiseks ja ehitise kasutamiseks.

III. OTSUSTUS

Tulenevalt eeltoodust ja Kihnu Vallavalitsuse (äriregistrikood 75003967) taotlusest, lähtudes veeseaduse § 8 lg 2 punktide 6 ja 7, määruse nr 18 §-st 5 ja §-st 8 ning KeHJS § 3, § 6 lg 2 punktile 18 ja lõigetele 2², 3 ja 3¹, § 9, § 11 lõigetele 2 ja 4, § 12 lg 1¹ p 1, KMH määruse § 11 punktile 7 ning kooskõlas Keskkonnaameti peadirektori 15.08.2016 käskkirjaga nr 1-1/16/306, otsustan:

1. **Jätta algatamata keskkonnamõju hindamine Kihnu Vallavalitsuse (äriregistrikood 75003967) vee erikasutusloa taotluse menetluse raames. Täiendavad keskkonnauuringud ei ole vajalikud.**
2. **Anda Kihnu Vallavalitsusele (äriregistrikood 75003967) vee erikasutusluba nr L.VV/328389 kehtivusega 01.12.2016 – 01.12.2020 Sigatsuaru sadamasse uue kai pikkusega ca 216 meetrit, muulide pikkusega ca 10 m ja slipi ehitamiseks. Kai konstruktsioon koosneb puitvaiadest, vaiade alused nõlvad on pinnasest, mis kaetakse tasanduskillustiku ja gabioonidega. Veesõidukite veeskamise slipp on 4 m laiune. Slipp on monteeritavatest raudbetoonplaatidest. Mahuliselt paigutatakse veekogu põhja ca 1400 m³ materjale.**

Haldusakti on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

EELHINNANG

Kavandatava tegevuse keskkonnamõju olulisuse eelhindang on antud lähtudes KeHJS § 6 lg 3 kriteeriumitest:

1. Tegevuse ala ja selle lähiümbruse keskkonnatingimused

1.1. Maakasutus

Sigatsuaru sadam (edaspidi nimetatud ka *sadam*) suurusega 2,46 ha asub Kihnu saare põhjaosas, Sääre külas, Liivi lahes. Sadama alalt avanevad vaated merele ning ümbruses paiknevatele rannakarjamaadele. Sadamasse kavandatakse erinevaid sadamaehitisi nagu kaid, ujuvkaid, slipp, võrgukuurid, paadikuur, lisaks kalurite puhkekohad ja -ruumid, autoparkla, talvise jäätee mahasõit ning paadikanali süvendamine. Detailplaneeringuga määratakse ehitusõigused koos arhitektuursete nõuetega ning antakse tehnovõrkude, heakorra ja haljastuse lahendused. Planeeritav väikesadam asub olemasoleva riigi maantee ääres ja ajalooliselt väljakujunenud lautrialal. Valitud asukoht on sobiv kavandatud tegevuseks. Sigatsuaru sadama katastriüksuste (30301:001:0995; 30301:001:0996) omanikuks on Kihnu vald.

1.2. Alal esinevad loodusvarad, nende omadused ja taastumisvõime ning looduskeskkonna vastupanuvõime

Sadama veealal ja sellega piirneval maismaa-alal ei esine loodusvarasid kasutataval kujul.

1.3. Märgalade, randade ja kallaste, pinnavormide, metsade, kaitstavate loodusobjektide, sealhulgas Natura 2000 võrgustiku alade vastupanuvõime

Sadam paikneb Kihnu hoiualal, mille kaitse-eesmärk on nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüüpide kaitse ning II lisas nimetatud liikide – hallhülge (*Halichoerus grypus*), viigerhülge (*Phoca hispida bottnica*), emaputke (*Angelica palustris*) ja soohiilaka (*Liparis loeselii*) elupaikade kaitse. Sadam on ümbritsetud Pärnu lahe hoiualaga, mille kaitse-eesmärk on nõukogu direktiivi 79/409/EMÜ I lisas nimetatud liikide ja I lisas nimetatata rändlinnuliikide elupaikade kaitse. Mõlemad hoiualad on kaitse alla võetud Vabariigi Valitsuse 18. mai 2007. a määrusega nr 154 „Hoiualade kaitse alla võtmine Pärnu maakonnas“.

1.4. Alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud.

1.5. Maareformi seaduse tähenduses tiheasutusega alade ning ajaloo-, kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõime

Vastavus üldplaneeringule ja arengukavale Kihnu valla üldplaneeringu kohaselt asub planeeringuala heina- ja karjamaade tsoonis ning rannakaitsetsoonis. Planeeringualal on tegemist ajaloolise lautrikohaga, mis on ka üldplaneeringu kaartidele märgitud. Seni oli

planeeritava maa sihtotstarve üldkasutatav maa 100%. Detailplaneeringuga määratav katastrijärgne sihtotstarve valitakse maaüksusele lähtuvalt kavandatavast kasutusotstarbest. Sadamas ja selle lähiümbruses vähemalt 1000-1500 m raadiuses puuduvad ajaloo-, kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alad.

2. Tegevuse iseloom, kaasa arvatud selle tehnoloogiline tase

Sigatsuaru sadamasse ehitatakse uus kai, mille kaijoone pikkuseks on ca 216 meetrit, muulid pikkusega ca 10 m ja slipp. Kai konstruktsioon koosneb puitvaiadest, mis süvistatakse pinnasesse. Nende alused nõlvad tehakse pinnasena, mis kaetakse tasanduskillustiku ja gabioonidega. Veesõidukite veeskamise slipp on 4 m laiune. Slipp on monteeritavatest raudbetoonplaatidest. Monteeritavad raudbetoonplaadid kinnitatakse merepõhja ankrutega. Mahuliselt paigutatakse veekogu põhja ca 1400 m³ materjale.

Vee erikasutuse piirkonna koordinaadid on:

- i) X=6 445 999,1; Y=500 097,0
- j) X=6 445 963,8; Y=500 087,6
- k) X=6 445 919,5; Y=500 107,9
- l) X=6 445 928,8; Y=500 128,1
- m) X=6 445 947,0; Y=500 119,7
- n) X=6 445 961,9; Y=500 151,9
- o) X=6 445 961,7; Y=500 157,6
- p) X=6 446 007,5; Y=500 136,5

2.1. Loodusvarade kasutamine

Sadama ehitamise käigus toimub vee erikasutus, selle kirjeldus ja materjalide kasutus on antud eelmises punktis.

2.2. Jäätme- ja energiamahukus

Vee erikasutusega seotud tööde käigus tekkivaid jäätmeid käideldakse jäätmeseaduses sätestatud korras.

2.3. Lähipiirkonna teised tegevused

Planeeringuala hõlmab Sigatsuaru lautri katastriüksust (30301:001:0995; 30301:001:0996) olles piiratud lõunast Lemsi-Sääre riigiteega nr 19145, põhjast Liivi lahega ja ülejäänud külgedest naaberkatastriüksustega. Lemsi-Sääre tee ääres asuvad elamud ja turismitalu. Sigatsuaru sadama kaugus Suuru sadamast on ca 2,2 km ja saare keskosast ca 2,1 km. Olulist majandustegevust piirkonnas ei toimu.

3. Tegevusega kaasnevatest tagajärgedest

3.1. Vesi ja pinnas

Taotlusest nähtub, et ehitustööd toimuvad vahetult sadamas ja akvatooriumis mahus kuni 1400 m³. Merre paigutatakse pinnast, puitu, killustikku ja betooni. Lammutusjäätmeid või muid ohtlike aineid ehitusöödel ei kasutata. Nii uue kai vaiade rammimisel, muulide ehitamisel kui ka slipi ehitamisel tekib akvatooriumis ja selle võimalikus piirkonnas paratamatult ka heljumit.

Liivi laht on suhteliselt madalaveeline ja bioloogiliselt väga produktiivne mereala, mis on üks tähtsamaid räime püügipiirkondi. Liivi lahte, kui olulist räime kudeala, kasutab kaks räimepopulatsiooni. Avamere räim siseneb vahetult pärast jääminekut lahte vaid kudemise ajaks ning lahkub juuli lõpus tagasi avamerre. Liivi lahe räimepopulatsioon aga elab kogu aasta valdavalt Liivi lahes, kusjuures mõlemad populatsioonid kasutavad samu kudealasid. Räim koeb puna- ja pruunvetikatele peamiselt kuni 5 m sügavuses vees.

Tulenevalt eeltoodust tuleb ehitustööd planeerida väljapoole kalade kevadist kudeaega (01.04-30.06), et vältida negatiivset mõju kalastikule. Kavandatavate tööde võimalikus mõjupiirkonnas puuduvad teadaolevalt olulised põhjaloomastiku kooslused, mistõttu ei teki ehitamise käigus olulist mõju põhjaloomastikule. Planeeritavate tööde läheduses puudub avalik supelrand, mille puhul vee kvaliteedi mõjutamine võiks olla oluline selle kasutajatele.

Suur osa ehitustegevusest toimub Sigatsuaru augus, suhteliselt suletud merealal, mistõttu ei ole ette näha olulist mõju rannalähedasel alal hüdrodünaamilisele režiimile, mis omakorda võiks põhjustada ümberkaudsete randade olulisi muutusi. Vee erikasutusega seotud tööd on kokkuvõttes lokaalsed, mistõttu puudub vajadus vee erikasutuse aegse ja järgse seire teostamiseks.

3.2. Õhu saastatus

Sadama ehitamise käigus toimuv vee erikasutus ei põhjusta olulisi muutusi õhukvaliteedi osas antud piirkonnas. Vähenenud mõju ümbritsevale keskkonnale võib avalduda eelkõige seoses sadama ehitamisel kasutatava tehnikaga, kuid seda mõju ei saa pidada oluliseks.

3.3. Jäätmete

Vee erikasutusega seotud tööde käigus tekkivaid jäätmeid käideldakse vastavalt õigusaktides sätestatule.

3.4. Müra

Tegevusega võib kaasneda müra, kuid eeldatavalt ei ületa müratase kinnistu piiril sätestatud piirmäärasid müra osas. Sadama mõjupiirkonnas asuvad vaid üksikud elumajad, mistõttu ei ole müra mõju oluline piirkonna elanikele.

3.5. Vibratsioon

Eeldatavalt ei teki vee erikasutuse käigus vibratsiooni, mis põhjustaks olulisi muutusi antud piirkonnas.

3.6. Valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Valguse, soojuse ja kiirguse reostust vee erikasutusega ümbruskonnale ei kaasne. Lõhnareostus on lühiajaline ning ehitustööde aegne ja valdavalt seotud ehitustööde käigus kasutatavate masinate diiselmootoritega.

4. Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus

Sadama ehitamise käigus on teoreetilisteks võimalusteks kasutatava tehnikaga toimuv avari, kuid selle esinemise tõenäosus on väike, kuna liiklus piirkonnas on väike. Eeldus heast koostööst ja ladusast info liikumisest töödel osalevate inimeste vahel ning töökorras tehnika kasutamisest aitab vähendada kõikvõimalikke avarisiid ja nendest tulenevat kahjulikku mõju. Töökorras tehnika kasutamisel ei ole tõenäoline õlireostuse tekkimine ja seeläbi ümbritseva maastiku ja vee kahjustamine.

5. Kavandatava tegevuse eeldatavast mõjust Natura 2000 võrgustiku alale

Kihnu väin ja laiemalt kogu Pärnu laht on ülioluline kevadine veelindude peatusala, kus erinevate linnuliikide elupaigaks on meri ja ranna- ning kaldaroostikud. Linnudirektiivi I lisa liikidest pesitsevad seal täpikhuik (*Porzana porzana*), rukkirääk (*Crex crex*), räuskiir (*Sterna caspia*), öösorr (*Caprimulgus europaeus*), võõt-põõsalind (*Sylvia nisoria*), punaselg-õgija (*Lanius collurio*). Mitte-pesitsejatest on alal väikekoskel (*Mergus albellus*), sookurg (*Grus*

grus), rüüt (*Pluvialis apricaria*), vöötsaba-vigle (*Limosa lapponica*), mudatilder (*Tringa glareola*). Niinimetatud pudelikaela alaks on Pärnu laht sookurele (*Grus grus*).

Otsese mõjuna lindudele võib käsitleda vee hägustumist ja heljumi settimist merepõhja elustiku kooslustele. Vee hägustumisega kaasnev nähtavuse vähenemine raskendab sukelduvatel lindudel toidu leidmist. Vajaliku toidukoguse kättesaamiseks peavad nad rohkem energiat kulutama, st organismi energiabilanss suureneb ja toidu hankimine selles piirkonnas muutub ühel hetkel energeetiliselt ebaökonoomseks. Selline mõju on suurim kalatoidulistele lindudele (kaurid, kormoranid, pütid, kosklad).

Sadama ehitamisega kaasneb ajutine mürafooni tõus, mis võib linde häirida. Ehitusaegseteks müra allikateks on ehitismehhanismid ning ujuvvahendid. Müra avaldab kahesugust mõju: ootamatu tugev müra võib linde ehmatada ning kestav tugev müra võib häirida liikide sigimisbioloogiat. Tegemist on olulise lindude rände-, peatus- ja ka pesitsuskohaga. Pesitsusaeg on pikk ja kestab ajani, mil noorlinnud saavad ise hakkama ning on pesast lahkunud. Kuna sadamas, kuhu kai rajatakse on sobivad pesakohad, tuleb müra põhjustavast ehitustegevusest hoiduda lindude pesitsusperioodil 01.04 – 31.07.

5.1. Kavandatava tegevuse eeldatav mõju mõnele muule kaitstavale loodusobjektile

Vastavalt taotluses toodud infole, ei mõjuta kavandatud tegevuse muid kaitstavaid loodusobjekte ja liike.

6. KeHJS § 6 lg 3 punktides 1–4¹ nimetatuga kaasneva mõju suurus, ruumiline ulatus, kestus, sagedust ja pöördumus, toime, kumulatiivsus ja piiriülene mõju ning mõju ilmnemise tõenäosus

Keskkonnaameti hinnangul puudub kavandataval tegevusel oluline keskkonnamõju, kuna:

- kavandatud tegevus ei mõjuta kaitsealasid, kaitstavate liikide elupaikasid ega Natura 2000 võrgustiku alasid juhul kui vee erikasutusega seotud töid ei tehta lindude pesitsusperioodil 01.04 – 31.07 ;
- eelhindamise tulemusena selgus, et taotletava tegevuse tulemusel ei teki olulist mõju veekeskkonnale sh merepõhja elustikule ja kalastikule juhul kui töid tehakse väljapool kalade kudeaega;
- eelhindamise tulemusena selgus, et taotletav tegevus ei ületata piirmäärasid müra, õhusaastatuse ja vibratsiooni osas;
- eelhindamise tulemusena selgus olulise kumulatiivse mõju puudumine;
- seega puudub kavandataval tegevusel eeldatavalt oluline keskkonnamõju.